

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus Fejérmegyei Napló a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására Fejérmegyei Napló cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter Izsák és Weisz Herman tőzsdéjében.

„Tekintély és erkölcs.”

Ij. Zichy János gróf, a néppárt vezére mély tudással s hatalmas szónoki tehetséggel fejtegette, hogy megméltéyzett társadalmunk s a megromlott korszellem gyógyításának első kelléke a tekintély elvére s az erkölcsi érzés erősítésére fektetett nevelési rendszer. Szóval nevelni kell az ifjakat, hogy egész, erős emberek legyenek, mert inog már lábunk alatt a talaj s nem tudni, mikor üt a pusztulás órája, a mikor nem tudunk elég erősek lenni a közelgő viharral szemben. Délibábos rónákat festenek szemünk elé, pedig csontvázak tekintenek felénk s óva intenek, hogy a mely nép tekintélyt nem ismer, pusztulás a sorsa s a mely népnek erős hite, edzett erkölce meg van méltéyzve, halálához közeledik. Rámutatunk Franciaországra, a modern áramlat megteremtőjére, mely mindent felforgatott és semmit a felforgatott rend helyébe tenni nem tudott. Végig küzdötte ez az ország a száz éves háborút minden borzalmaival, kiállotta belvillongásait minden pusztításával s nem fogyott, mint most, hanem megnőtt a vész után mindig. Mert megvolt benne a nagy erkölcsi és anyagi tőke, a lélek ereje és a test egészsége. A forradalom óta nem tud haladni, a porosz háború után visszafejlődik.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Farsang vége.

Irta: Minimus.

Róma. 1901. február hó.

„Non possumus exuere hominem“, mondotta valamelyik görög, vagy latin bölcselkedő; az ember ember marad, kivált a farsang végén, mondjuk mi, mert látjuk, a mint az előbb említett kopasz bácsi is bizonyára látta, ha más alakban is, hogy a többé-kevésbé ártatlan élvezetekből ugyancsak iparkodik kivenni mindenki a részét, mielőtt az Egyház hamut hintene a fejére. Ez is azt bizonyítja, hogy a szívünkben még mindig engedelmes katolikusok vagyunk, csak az engedelmeség aztán egy kis önmegtagadást is ne kívánna, akkor minden jó volna. Az önmegtagadáshoz lelkielő kellene, az meg sajnos, mindig jobban tűnődnek a modern keblekből. Persze, persze, az ünnezet is piszkálja az embert néha, nem szeretjük, ha más akar bennünket kioktatni. Az ellenmondásnak egy jezi-piczi kis ürdige kezd motoszkálni, dolgozik kézzel-lábbal odabent s végre is megtörténik, hogy az aranyfiatalok „hangadói“, vagy a nagyságos választmányi tag urak a bált, vagy a nyavalyás emberiség javára rendezendő táncmulatságot történetesen éppen Hamvazószerda estéjére teszik. Nem lehetett másképp, — a munka, az elfoglaltság stb.!

A mulatási kedv általános, s az emberiség csakugyan az előbb említett két részre oszlik,

A forradalom a test szenvedélyeinek lázadása volt a lélek elvei ellen, a féktelenség a tekintély ellen. Győzött a testiesség féktelensége s győzelme durva, undorító volt. S aztán jött a porosz háború s a testileg elpuhult, tekintélyt, erkölcsöt nem ismerő népet megalázta mélyen. A testileg s lelkiileg gyenge nép aztán nem bírt elég erővel a szabadságra, melyet oly dicső jelszavak oly rut visszaélésével szerzett meg, hanem átváltoztatta szabadságra s ebben merült el végképen s ebben pusztul el végképen.

Erkölcseiben kell megerősödni, hogy lábra állhasson egykoron. Hát nem így haladunk-e mi is, szegény magyarok? A szabadság zászlaját szabados szellő lengeti, gyenge már a zászlótartó, hitében s erkölcsi-cseiben ingatag. Smidón feláll egy ember, egy erős, teljes férfit, hogy rámutasson a nemzet testét emésztő rákterére, mélyére tekint a bajnak s gyökerében ajánlja alkalmazni az óvszert, megborzadnak tőle, mert Maltus elvével nem azonos, mert az uralgó rendszer reorganizációját jelenti, mert a 900 éves fundamentumra helyezkedik, midőn belekiáltja ebbe a sívár pusztába: erkölcsöt adjátok vissza a népnek, hogy erős legyen a nemzet!

Ez a jelige nem tetszik a hatalom birtalóinak, nem főleg azoknak, a kiket a pénzeszsák fölül az erkölcsi alap hiánya

helyezett. Hatalmas ma már az a tömeg, mely néhány évtized előtt még a bebocsátást is alig merete kérni s most ferdit és hazudik, mert megremeget az igazság szavától, érezvén az erkölcsi tartalom hiányát. Organuma van a saját nyájából a saját nevelése szerint. Ezért nem csodálkozunk, hogy Zichy János gróf szavaiban a „Budapesti Napló“, a fenti organumok egyike reakciót lát s szentül azt hiszi, hogy a tekintély — kastélyt, az erkölcs — plebániát jelent.

Zichy János gróf szavaival kétely nem fér, mert tiszta és világos. Kommentárta nem szorul, mert kimerítően bizonyítva van az állítás s hogy a „B. N.“ mégis másként értelmezi vagyis jobban mondva elferdíti, ez az ő külön erkölcsi alapjának természetes s már megszokott folyamánya. Nem bizonyítja az ellenkezőt, de mégis állítja s télti a hajdani erős Regnum Marianumban Mogen doved jelvényének bukását, melynek gyengeségünket igazoló erőssége már tolakodó vakmerőségre ragadtatja a tajnuk tulajdonait nélkülöző tábor. Ezért esik nehezebbre a „B. N.“-nak a tekintély elvére s az erkölcsi érzés erősítésére alapított nevelési rendszer követelése.

vannak nyavalyások és nem nyavalyások. Az előbbieket nyögnek, jajgatnak, vagy csöndesen tünek és hízolálnak egy keveset. Teszem azt arról, milyen jó lett volna évenként többször nagybőjtöt tartani akkor, mikor még nem túrkált a podegra gyiklesője a fázékony csontok között, a mikor még izzott a szív, csegett a pohár, zengett az ének. A mikor még . . . hej, a mikor még . . . s a kialudt lángu szív szeretne még egyszer fellobogni és dobogni, a mint az utczán bejehujázók lármáját hallja. Nem lehet; s vénemberes rezignációval mondják el a tanúságot. Pompéji városát nem tette el a Vezuv hamuja és nem tette tönkre annyira, mint a féktelenül megeresztett szenvedélyek az ember testét-lelkét letarolják, tönkretesznek és eső után köpönyegnek a késő megbánás hamuját hintik a fejre. Jó volna, ha ilyenforma gondolatokat is idézne a nagybőjt közeledése elő, mert a huszadik század élvezetei igen idegpereszélő, agybomlasztó juszágok, az emberiség kezd igen korán véaülni. Tűnik az igazi jövedv.

Bocsanatot kérek, ez nem vonatkozik mindenkire. Például itt Rómában az utczák harsognak a kacajától, vidám láрма uralkodik mindenfelé. Mintha egy magvadult fantaziájú költő hirtelen teremtő erőt kapott és a saját gondolati szörnyszülötteit mind élőkkel alkotta volna, nemzveg mindenfelé a sok kerekhasu Mefisztó, a Darwin-féle átalakulási folyamat minden közbeeső figuráját látni, a nagynevű tudós négykézláb sétáló nagypapájától egész az arszlánnak nevezett kétlábu szalon-majomig.

Pajkos lányok fiuknak, a legények leányoknak öltöznek s hosszú karóiban vonulnak, tánczolva néhány gitáros kíséretében a legnépesebb utczákon. Jaj a szegény halandónak, a kit közrekapnak. Megtánczoltatják amugy igazában, megőlelik, megfogatják, hogy csakugy szédeleg bele, s idő kell hozzá, míg a saját végtagjait ismét rendbehozza, kalapját, kabátját összekeresi, a porból . . . ha el nem vitték.

Az élénk olasz kifogyhatatlan az új játékok, huncutságok kitalálásában. Nem is lehet neki mindig egészen beszámítani, ha nagyobb ut néha, mint akar. Mert megtörténik, hogy a reverendát se kímélik az ilyen utczai jelenettől s a mi nálunk inzultus-számba menne, az itt a legtöbb esetben kedélyes tréfa. Az utczasarkokon troubadour csapatok vesznek állást. Piros vagy zöld lepedővel bevont asztalon állnak furesánál furesább „mascherákkal“; kezükben gitár, melynek azonban csak akkor hallani valami kis pengését, ha a gazda nem énekel. Az olasz népéneknek ugyanis rendszeren győnyörű tenor-hangja van, de nem is takarékoskodik ám vele, hanem a tüzes népdalokban kiereszti, a mint a jó lsten csak tudnia adta. Ilyenkor, a farsang utolsó napjaiban, nem a troubadourság a hivataluk, hanem a Hazafi-Verai-féle mőköltés, a rigmusrögtönzés. Hálás hallgatóságuk vastag gyűrűben veszi körül őket, ők meg fecsegnek egyfolytában mindenről, de különösen a járókelőkről. Azért telepsznek meg az utczasarkokon. Boldog-boldogtalan, a ki arra vetődik, nem kerüli ki a vaskos humor nyilait, repül a sok gunynév, tréfás megjegyzés

Farsang.

A jelen alkalommal e czim alatt éles kritikát kellene gyakorolnunk a mi nagyon, de nagyon beteg társadalmi életünk ellen, mert hisz még a báterem parkettjein sem tudnak elsimulni az ellentétek, sőt határozottan formálódik, kidomborodik az a válaszfal, mely már régóta elkülöníti nálunk a társadalmi osztályokat egymástól s családok szerint klikkeket alkot a közélet terén mind sürribben felburjánzó félszűzesség. Az ifjúsági bál megtanította arany ifjainkat arra, hogy városunkban nagrobbszabásu dologra sohase vállalkozzanak, mert épen azok, a kiknek pártfogására joggal számíthatnak, távolmaradásukkal szinte tüntettek. Már az a körülmény, hogy számtalan közhivatal van városunkban, joggal remélhetővé teszi egy bál sikerét s mi mégis azt tapasztaltuk, hogy a hatóságokat épen nem vagy csak nagyon gyéren képviselték. Szomorú képet kellene festenünk, de jobb időkre hagyjuk, ne hogy elszomorítsuk vele a farsangi derült arcokat.

Ifjúsági bál.

Az idei bálók között mindenesetre a legfényesebb volt az ifjúsági bál, mely f. hó 16-án folyt le a „Magyar Király“ szálloda termeiben. Bár a fény emelését intéző köreink nem iparkodtak elősegíteni, a rendezőség előkelő izlése, önzetlen buzgalma s találfényes leleményessége a joggal remélt erkölcsi siker mellett anyagi tekintetben is igen szép eredményt ért el. Egyéb mód híján képes levelezőlapok árusításával gyarapította az „Erzsébet népkonyha“ alapítóját. Az újság ingerével hatottak a Csitári-féle nyomdában izlésesen kiállított tánczrendek, melyek levelezőlap külfizetel s postabélyegzéssel névre szólóttak s kellemesen lepték meg a hölgyközönséget, melyről tudósítók a következő névsort állították össze:

Asszonyok: id. Almássy Jánosné, Aujeuszky Adolfné, Deutsch Ignáczné, öz. Emmert Henrichné, id. Füstér Imréné, Gemmel Ferenczné (Moha), Grünfeld Pálné, Havranek Jánosné, Hübner Károlyné, Juth Istvánné, Karl Istvánné, Kálnay Lászlóné, Keller Mihályné (B. Szombat-hely), Klöckner Józsefné, Kováts Alajosné, Kováts Károlyné, Leopold Lajosné (Szent-ágotha), ifj. Löwinger Mórné, Pauer Istvánné, öz. Paulovits Ferenczné, Pásztori Sándorné, Pick Ignáczné, Pisky Lászlóné, Pollacsek Albinné, öz. Práger Ignáczné, öz. Rédl Gézné, Rutz

Józsefné (Budapest), Say Ferenczné, Schreiber Ferenczné, Simon Sándorné, dr. Steiner Jákóné, dr. Szabady Józsefné, Szabó Bakos Andrásné, Szöke Ignáczné (Veszprém), Wéber Károlyné, Vértess Józsefné, Wertheim Arminné, Zsigray Sándorné.

Leányok: Almássy Katicza, Csapó Irma, Deutsch Margit, Emmert Mariska, Fischl Anna, Füstér nővérek, Gemmel Jenni (Moha), Grundböck nővérek, Havranek Vilma, Kálnay Elvira, Keller Gizella (B. Szombat-hely), Kovács Elvira, Kovács Erzsike, Kuthy nővérek, Pauer nővérek, Paulovits Riczi, Pásztori nővérek, Pick Margit, Pisky Ilonka, Pollacsek Anna, Rédi Vilma, Reizinger Gizella, Rédl Ida, Rosberger Ilona, Schreiber Ibolyka, Szabó Bakos Anna, Sziklay Teréz (Vécs), Szöke Irén (Veszprém), Tóth Diane, Wéber övérek, Wertheim Juliska és Zsigray Gizella.

Felülfizetők: Zalavári Zurna Károly, Reichard Mór 20—20 k., Wertheim Armin 11 k., Havranek József, Pick Ignácz, Deutsch Ignácz, Schwarcz László 10—10 k., öz. Práger Ignáczné 9 k., Keszler Árpád, dr. Löwy Károly 6 k., id. Schnetzer Nándor, Fischer Manó, Grünfeld Pál, öz. Hahn Jakabné 5—5 k., Hübner Károly, Havranek János, Szögyény M. Julia, Szabó Bakos András, ifj. Löwinger Mór, dr. Steiner Jákó 4—4 k., Kováts Alajos, R. D., Planer Felix 3—3 k., Havranek Antal, öz. Farkas Jánosné, Quirini Gusztáv 2—2 korona.

Összesen 171 korona, melyért ez uton is köszönetét fejezi ki a rendezőség.

Secessio-bál.

A farsangi fényes ünnepségek méltó záradéka volt e bál. Különlegesség volt, a mennyiben d. e. 10 órákor vette kezdetét s mégis már a déli növényekkel gazdagon díszített lépcsők s falvások ablakain sem szűrődött át a nap tolvaj sugara s a terem díszített lámpái is uralták a helyzetet, győztek a nap kizárt sugarain. A terem képe fényes, előkelő. Szinte jól esett a szemünknek a tarka kép, melynek keretén belül a secessio harmonikus egységébe olvadt a szebbnél-szebb női öltözékek s a különféle frakkok színváltozata magába olvasztván a fényes egyenruhákat, melyek ez alkalommal szinte szokatlanul nagy számba voltak képviselve. Hogy a bál fényesen sikerült, az alábbi névsor eléggé igazolja:

Asszonyok: Aujeuszky Adolfné, Bereczky Miksáné, Courard Vilmosné, Csizsár Gyuláné, Csóka Árpádné, Dévényi Jenőné (Budapest), Dieballa Györgyné, öz. Emmert Henrichné,

dent elszenvednek s reményei az olasz katolikusoknak. Néhány év mulva talán itt is megindulhat majd nagyobb mértékben a katolikus reakció, ha a derék fiatalemberek állást foglalnak az életben. Az olasz liberalizmus most sem tud zöldágra vergődni, hát még ha vaskezü ellenzékkel is számolnia kell a parlamentben.

De térjünk vissza a szinpadokhoz. Hagymányos szokás szerint a darabok sorát mindig egy szomorujáték, vagy más erkölcsös darab nyitja meg. Utána következnek gazdag változatban a bohózatok, alsóbb és felsőbb rangu vígjátékok. Feltűnő, hogy a kigonyolt és néha nagyon is megkorbácsolt alakok majdnem mindig az olasz hivatalnokok képzettségét, dőllyfét, részrehajlóságát jelképezik. Igaz, hogy e darabok rendszeren hű pápai érzelmi körökben kerülnek színre, de mégis elég élénken mutatnak rá a még új olasz berendezés hiányaira és az elégedetlenségre.

Talán legsikerültebb darab volt az egész városban a Quo vadis? Valamelyik árvaház nagytermében adták elő az árvaház javára. Ismeretlen, de ügyeskezü szerző alakította át a Sienkiewicz-féle híres regényt hat főszenes szindarabbá. Diszletek kissé szegényesek voltak, de az előadás egyik-másik jelenete igazán művészi magaslata emelkedett. Remek jelenet volt az örgőző Néróé Roma égésekor; a keményjellemlű Petronius pedig olyan igazságokat vagdosított helyenkint: a közönség szeme közé, hogy okvetlenül nem a régi, hanem a jelenlegi Róma jellemzésére kellett ráismertünk.

— Nem úgy van már, mint volt régen! —

Gáspár Károlyné, dr. Fiáth Györgyné, báró Fiáth Pálné, Fittler Béláné, Forintos Gyuláné, Havranek Antalné, Heltai Jenőné (Sárbogárd), Huszár Dezsőné (D.-Adony), Hübner Károlyné, Karl Istvánné, Kálmán Lajosné (Moór), Keczán Izidorné, Klöckner Józsefné, Korniss Boldi-zsárné, Krajcsik Sománé, dr. Máder Ferenczné, Makai Béláné, Matekovic Lajosné, Meszleny Lajosné, Molnár Elekné, Molnár Ferenczné (Sár-Pentele), Quirini Gusztávné, dr. Palánszky Miklósné, Péch Béláné, Pisky Lászlóné, Plossek Jánosné, Pollacsek Albinné, Say Ferenczné, Sárközy Imréné, öz. Schiffer Imréné, Szelestey Károlyné, öz. Trummer Gyuláné, öz. Vancsay Sándorné (Alap), dr. Varga Zsigmondné, Vértessy Józsefné, Weisz Pálné (Komárom), Winkler Vilmosné, Zurna Károlyné.

Leányok: Csányi nővérek, Dieballa Erzsike, Emmert Mariska, Fittler Lujza, Forintos Mariska, Gazdy nővérek, Görgey nővérek, Grundböck nővérek, Kálmán nővérek (Moór), Keczán Ella, Komposcht Anna, Krajcsik Vilma, Krasznopolszky Ida, Kuthy nővérek, László Gizella (Budapest), Máder Etelka, Menninger ida, Molnár Ilonka (Sár-Pentele), Németh Margit (Győr), Petrovich Zaid, Pisky Ilonka, Plossek Margit, Pollacsek Anna, Rády Vilma, Révy Emma, Schwarczbach Flóra, Tóth Diane, Varga Rózsa, Vértessy Matild, Weisz nővérek (Komárom), Vancsay Irén (Alap).

UJDONSÁGOK.

— **Hamvázó szerda.** A kath. egyház anyai gondoskodásának szép megnyilatkozását látjuk e napon, midőn hiveinek homlokát a virágvasárnapján megáldott barkákból készített hamuval keresztalakban megjelelve ezen szavakkal „Emlékezzél ember, hogy porból lettél s porrá válsz“ a halandóságra figyelmezteti. A székes-egyházban a 9 órai nagy mise előtt a hamuszentelés szertartását s a pápáé meghamvázását Károly János káptalani helynök, nagyprépost végzi, a szent mise-áldozatot pedig Gremspurger István apátkanonok mutatja be az Egek Urának.

— **Szentségimádás.** Mig a nagy világban az emberek nem tudják boszorkodásukat elfojtani a rövid farsang felett s szeretnének még leleményesebbek lenni e 3 utolsó nap élvezé-

A pápai Rómának más farsangja volt. Csak el kell olvasni az évkönyveket, hogy a nyilvánosan rendezett mulatságok, színes tarka képekben megelevenedjenek előttünk. A híres hushagyókédi menetek, zene, aranytől, selyemtől csillogó középkori öltözetek, megannyi jelei a fénynek, gazdaságnak. Elmúlt, a nép magára hagyatva mulat, s lassankint kivész a régi jó időknek még emléke is. A pápa fogoly, a király „nem leli honát a hazájában“, a nép nem tudja merre forduljon, kihez huzzon, — bizony szomorú körülmények, sokkal jobban megfelelnek a hamvázószerdai hangulatnak, mint a farsangvégi lármának.

— „Non possumus exuere hominem“. — A test zsarnokosodik rajtunk, uralkodni szeretne, és sokaknál uralkodik is, különösen a most viharzó mulatságokban. Kizdeni kell vele. Az anyag lázadása a szellem ellen, ez az örökös probléma, ennek a változataiból alakul össze a világtörténelem is. Ne olyan magasra azt a vakmerő homlokot, elfér rajt egy kis kereszt, porból, hamuból, elfér a szívbén is egy kis bünbánat, egy kevés a lemondás hangulatából. Szinpad helyett ott lesz a templom, hívős, komoly csöndjében, az ékeségeiktől megfosztott oltárok előtt lesz elég idő elmélni, lesz alkalom apróra boncolni az élet pillanatnyi fényképtételeit. Mi az elemzés eredménye? Két alkotrés, melyek örökösen küzdenek egymással, s a melyeket egy szegény szerzetes nevez el legtalálóbban egyetlen egy nehéz sóhajban: „Vanitas, omnia vanitas, praeter amare Deum!“

A ker. szövetkezetek előnye és haszna.

Irta: **Ullein Ferencz tanító.**
Pályadíjnyertes dolgozat.
(Folytatás.)

Nagy előnye a szövetkezeteknek azon körülmény, hogy üzletét szolid árakkal látja el és a nemtelen versenyek körén kívül állhat. Csak jó árakat szerez be és tagjait jó áruval szolgálja ki.

Egyik elsőrendű előnye a hitel kérdésnek humánus megoldása. Az idő előtti zaklatások és az uszora rémítő keze ki van zárva. A szövetkezetek ébresztik és életben tartják az üzleti szellemet, a mire a magyar embernek oly nagy szüksége van, a miért nagy Széchenyink oly hatalmasan dolgozott remek tollalval.

Mennél nagyobb a fogyasztás, annál több az osztalék. És dacára annak, hogy a szövetkezetek kevés %-ra dolgoznak, erős összetartás és pártolás mellett fönnmaradásuk biztos. A bukás ki van zárva. Miután a szövetkezet nem egy egyén: annak egyéni igényei nem is lehetnek és így ki van zárva, hogy többet költsön, mint a mennyi hasznot bekeres. A szövetkezetnek csak üzleti igényei lehetnek. Ezek az üzleti befektetések; de mert az ily rendelkezések közgyűlési határozmányon alapulnak: a szövetkezet nines is kitéve egy ember elszámításából, egyéni feltogásából eredő spekulációk veszélyének. Több szem többet lát. Egy-két ember tulzását, vagy kereskedői vakmerőségét, kockázattal járó kísérletezését lezavazza a százak mérséklete, előrelátása, okossága.

Nem hűen követő árnyéka-e tehát a szövetkezeteknek az. anyagi és erkölcsi haszon? Nincs oly korlátolt elméjű ember, a ki e nagy igazságot belátni nem tudná, e hogy a szövetkezetek eszméje még napjainkban sem tudott nagyobb tért hódítani a gyakorlatban, azt az üzleti szellem hiányának, a vezérlő szerepre hivatottak féltékenységnek, a nép érdekei iránti közönynek, vagy nagy kényelemszeretőknek tulajdonítom.

A magyar ember az ősi tradíciók rabja és egy piczkét sem lepne meg, ha első gavaléraink a boszork és eskikörös kulacs kultuszának hódolának. Nehéz a magyar embert ősi foglalkozásától egy más cselekvési körbe áttelelni; de ha oly emberek állanak a dolgok élére, a kik a népre a tekintély és bizalom erejével hatni tudnak, akkor az a nép beengedi kőtni a szemeit és vakon fog követni, s ha az első sikert látja: erővel sem rázhatod le többé a nyakadról.

És kik volnának ezen küldetésre jobban hivatva, mint a papok és a tanítók, a népek ezen önzetlen tanácsadói? A papok első sorban, mert az ő hatásuk a népre közvetlenebb, (a tanító a gyermekek útján hat jobban) állásuk tekintélye nagyobb fajsúlylyal bír és több idővel is rendelkeznek, mint a tanító. En e nagy kötelességet első sorban a papok vállaira helyezném, s a tanítót csak munkatársnak osztánám be; de miután a feltett kérdésben a tanító teendői vannak kiszabva: arra kell válaszolni.

Egy percze sem habozom kijelenteni, miszerint a szövetkezetek érdekében kifejtett munkásság nemcsak egy-egy község anyagi és erkölcsi hasznát vonja maga után, hanem az eredmény arányához mérten visszaható erővel bír magára a munkásra is.

Aki a nép érdekeit szolgálja, aki a népnél nélkülözhetlenné tudja magát tenr, aki tudását a nép javára folyósítja és így a nép vezére leszen: az magát a népet bírja minden szeretetével, hűségével, ragaszkodásával, tiszteletével és bizalmával, az a népek hallgatóságos ura, vezére leszen; oly erkölcsi tőke, melyet apró pénzre fölváltani az okosság megtagadása nélkül nem lehet. És ki az, aki ily pályadíjért nem lelkesül?! Nem csábos, nem ingerlő-e egy község bizalmát, e szép mandátumot hordozni zsebünkben?!

(Vége következik.)

Színház.

Február 16.

„A bölcső“ a czime Brieux színművének, melyet szombaton mutattak be színpadunkon igen kis közönség előtt. A darab alapeszméje az, hogy „nem szabad, illetőleg nem volna szabad véglegesen elválasztani a viszálykodó házasségeket abban az esetben, ha a házasságból már gyermek született“. Ezt a tételt a szerző Moissac orvos (Halmay) által már a darab elején elmondatja.

Marsanne ügyvédék leánya Laurence (Lányi Irma), aki Chantrel Raymondnak (Déri) elvált neje, a szindarab kezdetén már Girieu Györgynek (Szathmári) a felesége. Laurencenak első házasságából egy kis gyermek maradt és ezen gyermekével s férjével együtt Marsannénál vannak látogatóban, hol a kis gyermek veszélyesen megbetegszik. Az orvos válságosnak látva a kis gyermek baját, értesíti erről a gyermek apját, Laurence elvált férjét. Raymond, az elvált férj megjelenik Laurence szüleinél, a hol a kis gyermek betegre tekszik és egy szép jelenetben előbb kéri, majd — hivatkozva természetes jogára — követeli Girieutól a törvényes férj és apától, hogy gyermekének bölcsője mellett tölthesse a válság óráit. A bölcsénél találkozik újra nejevel. Együtt ápolják a gyermeket és midőn az orvos tudatja velük, hogy a kis gyermek túl van a krízisen és meg van mentve, örömkönyvek között borulnak egymás nyakába.

Girieu szereti nejét és ezért őt egészen magáénak akarja tudni s hogy ezt elérhesse, nejeinek az első férjétől született gyermekét nevelőintézetbe akarja küldeni. Ennek azonban neje a leghatározottabban ellenszegül és kijelenti, hogy ha gyermeke nem marad mellette, ő inkább ott marad szüleinél és nem tér vissza férjével közös háztartásba. Végre Laurence bevallja, hogy második férjét nem szerette. Kiderül, hogy Laurence első férjétől szenvedélyének engedve vált csak el.

A törvényes férj Raymondra neje jelenlétében ráolvassa gyávaságát. Raymond gyönyörűen védekezik s e védelmében költői szavakban fejti ki az eszmét: azé a nő, akinek csókját s egész valóját először átadta és az a kis bölcső, még ha lakóját hideg földre tették is, az apa és anya szivét feloldhatlan kapcsolással fűzi egymáshoz.

Laurencenak az anyai szeretet lélektanilag igen szépen van festve. E szerepben Lányi Irma jól átgondolt alakítást nyújtott s az utolsó felvonás nagy jelenetében hétéljes előadása nyílt színen tapost aratot. Déri játéka ellen csak azt az egy kifogást tehetjük, hogy szerepének áradozó jeleneteiben hadar.

Girieu szerepében Szathmáry elég jó.

Február 17.

Délután „Mátyás diák és a czinkotai nagy iteze“ előadásában gyönyörködött a nagy számmal összegyűlt vasárnapi közönség, sokat tapsolva Kovács Sándornak (Kupa, kántor) és Tisztaynak (Marci, tót diák), kinek tulzott komikuma igazán csak vasárnap délután bocsájt-ható meg.

Este a szokásos népszínmű-előadás folyt le Lukácsi Sándor darabjának, a „Veres hajjú“nak színrehozásával és ez se jobb, se rosszabb nem volt a már látott népszínmű-előadásoknál. Beszéltek, érzeltek, fontoskodtak, közbe nótáztak vigát, szomorut s a mese gördült tovább megszokott egyformaságban. Ilyen is kell, ha többször nem is, legalább egy héten egyszer. Ferenczy József (Salgó Ferkó) és Lévy Sárika (vereshaju) ugy Földi Frida és Lőrinczy Erzsi, ki szokása ellenére igen természetesen játszott Csinos Julcsa szerepében, de különösen Tisztay Miksa (Veréb Jankó) tetszettek nagyon a közönségnek.

Február 18.

Quasimodo és Esmeralda Hugo Viktor rémdramáját adták. Igen jól látogatott ház, hálás publikum, mely sokat tapsolt különösen Esmeralda a szép czigányleánynak, mely szerepben Lőrinczy Erzsinek a pathetikus kitérések igen szépen sikerültek.

Arlejtsi hirdetmény.

Székesfejérvár szab. kir. város hatósága által a belutakra 1901., 1902. és 1903-ik években a mérnöki kimutatás szerint utozák és terek fentartására szükseglendő fedanyagok előállításá és szállítása együttes vállalatba adatni rendeltetvén, ezen jogügylet létrehozatala érdemében a nyilvános szóbeli árlejtsés folyó 1901. évi február hó 24-én délelőtt 10 órakor a város-ház gyűléstermében fog megtartatni; felhivatnak tehát mindazok, kik jelzett munkálatot elnyerni óhajtják, hogy a kitézött időben és helyen megjelenve ajánlataikat tegyék meg.

Szüksegeltetik évente 2604 km. zuzottkő és 245 km. rostált kavics, melyre a kikiáltási ár 13902 korona, bánatpénzüll pedig 695 korona teendő be.

Az előállítási és szállítási egységáruk köbméterenként, zuzottkőre 5 korona, rostált kavicsra 3 korona 60 fillér.

Székesfejérvár, 1901. évi február hó 18 án.

Tamasfi Gyula,
gazdasági tanácsos.

Hirdetmény.

Néhai Rakáts Lajos hagyatékához tartozó, ugy Rakáts Lajosné tulajdonát képező ingatlanok: u. m. a rácztemető dűlőben fekvő 642 □ öl területű, a rácztemető dűlőben fekvő 594 □ öl területű, — a rácztemető dűlőben fekvő 673 □ öl területű és végre a szedreskerti dűlőben fekvő 1590 □ öl területű szőlővel beültetett ingatlanok, — és végre a Tobak-utca 9. sz. ház, udvar, kert és szőlő ingatlanok szabad kézből eladók.

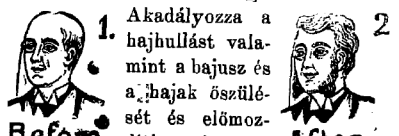
A rácztemető és szedreskerti dűlőbeli szőlők esetleg kisebb parcellákban is, — ha megfelelő ajánlatok tételnek — eladatnak.

Az ingatlanok vételére vonatkozó ajánlatok folyó évi február hó 28-ig alulírott nál. vagy Almásy János és Galambos István uraknál beadhatók, kik is az eladás egyéb feltételeire szintén felvilágosítást fognak adni.

Kelt Székesfejérvárott, 1901. február hó 17-én.

Dr. Saára Gyuta,
ügyvéd,
mint özv. Rakáts Lajosné és az örökösök megbízottja.

Dr. KRIEGL JÓZSEF-féle
valódi angol
tannoehinin pomáde

1. Akadályozza a hajhullást valamint a bajusz és a hajjak öszülését és előmozdítja azok növé-

2. Before After

set. Egy tégely ára portó bérmentes küldéssel minden további költség nélkül

3 korona

Chief Office 48. Brixton-Road, London S. W.

A postautalvány ily czimzendő:

Thiery A. gyógysz., balzsam gyára
Pragrad, Rehitoch-Sauerbrunn mellett.
Viszontelárusítóknak magas engedmény.